

Годишен доклад

20

24

4

за дейността на
Фондация
„Институт
„Отворено
общество“
– София“

Отворените общества не поддържат един-единствен възглед за „истина“, а по-скоро се опитват да установяват закони и институции, които позволяват на хора с различни възгледи да живеят заедно в мир.

Карл Попър

Сградата на Фондация „Институт „Отворено общество – София“ на ул. „Солунска“ 56

Къщата е построена от архитект Антон Торнъов за семейството на д-р Александър Радев – един от най-изтъкнатите български юристи, политици и общественици от края на XIX и началото на XX век. През 1976 г. е обявена за архитектурно-строителен паметник на културата от местно значение.

Съдържание

Мисия	4
Резюме	5
Финансов профил	8
Фонд Активни граждани по ФМ на ЕИП	12
Програма „Европейски политики“	20
Програма „Управление и публични политики“	25
Програма „Рома“	30
Правна програма	33
Програма „Обществен дебат“	37
Подготовка на проекти	39

- Да развива и поддържа ценностите и практиките на отвореното общество в България.
- Да подкрепя демократизацията на обществения живот.
- Да работи за разширяването и гарантирането на обществените свободи.
- Да подпомага укрепването на институциите на гражданския сектор.
- Да подкрепя европейската интеграция и регионалното сътрудничество на България.

Основател
Джордж Сорос

Настоятелство
проф. Пенка Бояджиева — председател
Йордан Матеев
Василка Карастоянова
Светлозар Петров
проф. Петя Кабакчиева (избрана
на 19.12.2024 г.)

Изпълнителен директор
Георги Стойчев

Финансов директор
Велико Шербанов

Старши юрист
Десислава Велкова

Програмни директори
г-р Елица Маркова
г-р Боян Захариев
Марин Лесенски
Десислава Велкова
Илко Йорданов
Анита Джоунс

Програмен мениджър
Ирина Файон

Информация и комуникация
Милен Минчев

Старши икономист
Георги Ангелов

Звено за социологически изследвания
г-р Драгомира Белчева
г-р Петя Брайнова

Подготовка на проекти
г-р Елица Маркова

Резюме

Контекстът, в който Фондация „Институт „Отворено общество — София“ (наричана по-нататък за краткост „ИООС“) работеше през 2024 г., беше доминиран от продължаващата агресивна война на Русия срещу Украйна, провеждането на избори за Европейски парламент, както и от хроничната политическа нестабилност в България, довела до поредни предсрочни парламентарни избори и до трудно сформирание на редовно коалиционно правителство, поставящо си за цел членство на България в еврозоната от началото на 2026 г.

На този фон и в изпълнение на своята стратегия ИООС продължи да работи по четири основни приоритета:

- Добро управление
- Върховенство на правото и права на човека
- Европейски политики
- Гражданско участие.

Дейността на Института се осъществяваше чрез следните програми:

- Програма „Управление и публични политики“
- Правна програма

- Програма „Рома“
- Програма „Европейски политики“
- Програма „Обществен дебат“
- Програма „Активни граждани“.

В рамките на 2024 г. ИООС беше ангажиран с изпълнението на няколко мащабни инициативи за подкрепа на граждански организации, аналитични центрове и независими медии на национално и на европейско ниво, насочени към укрепване на гражданското общество, демократичните ценности и процеса на европейска интеграция.

През годината ИООС (в партньорство с Фондация „Работилница за граждански инициативи“ и Тръст за социална алтернатива) продължи да работи като [Оператор на Програма „Фонд Активни граждани“ \(Active Citizens Fund\) в България по ФМ на ЕИП 2014–2021 г.](#) Бюджетът на Програмата за целия период беше на обща стойност от 16 045 000 евро, предоставени от страните донори Норвегия, Исландия и Лихтенщайн с цел укрепване на гражданското общество, активното гражданство и овластяването на уязвими групи. Програмата се стремеше да развие дългосрочната устойчивост и капацитета на гражданския сектор, утвърждавайки неговата роля за насърчаване на демократичното участие, активното гражданство и правата на човека.

Програмата започна през 2018 г. и продължи до края на 2024 г., като за целия период бяха подкрепени общо 211 проекта на граждански организации. Изпълнението на всички проекти приключи през 2024 г.

ИООС (в партньорство с Фондация „Работилница за граждански инициативи“ и Международната асоциация „Европейска служба за граждански действия“ / The European Citizen Action Service) продължи изпълнението на тригодишния проект [„Укрепване ролята на гражданските организации в България за защита и насърчаване на основните европейски права и ценности“](#) (ProEUvaluesBG), наричан за краткост „Права и ценности“, с общ бюджет от 2 856 000 евро за периода 2023–2025 г., финансиран 90% от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) в рамките на Програма „Граждани, равенство, права и ценности“ на Европейския съюз (CERV). Основната цел на проекта е да подкрепи капацитета и ролята на гражданските организации като ключови носители на ценностите на ЕС.

През годината ИООС (в партньорство с международната асоциация „Европейска служба за граждански действия“ / European Citizen Action Service и ProMedia) започна работа по проекта [„Медийна устойчивост: подкрепа за независимата новинарска журналистика“](#) / „Media Resilience: Nurturing Quality News Journalism“, с общ бюджет 2 222 000 евро за периода 2024–2026 г., финансиран 90% от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) в рамките на Програма „Творческа Европа“ на ЕС (CREA). Основната цел на проекта е да подкрепи свободата, разнообрази-

е и плурализма на новинарските медии, като насърчи качествена журналистика, която достига до най-уязвимите към дезинформация групи в обществото.

През 2024 г. ИООС с подкрепата на Open Society Foundations (OSFs) продължи изпълнението на регионалната инициатива [„Аналитични центрове за бъдещето на разширяването на ЕС“](#) (Think Tanks for the Future of EU Enlargement), за да допринесе за насърчаването на информиран дебат по темата за разширяването на ЕС чрез подкрепа за включване на гледните точки на аналитичните центрове от страните кандидатки по актуалните дискусии в ЕС и за стимулиране на тяхното партньорство с водещи аналитични центрове в държавите от Съюза. През годината беше създаден специалният сайт на инициативата – [thenextmile.eu](#) – и беше обявена отворена покана за подаване на предложения от организации от страните – кандидатки за членство в ЕС: Албания, Босна и Херцеговина, Грузия, Молдова, Черна гора, Северна Македония, Сърбия и Украйна, както и от Косово като страна – потенциален кандидат за членство в ЕС. През годината бяха договорени и първите четири проекта на организации от Сърбия, Черна гора, Северна Македония, финансирани по инициативата.

През годината чрез собствени средства и средства от други донори ИООС реализира серия от изследователски и оперативни инициативи, допринасящи за провеждането на информиран обществен дебат относно състоянието на гражданското общество в България, чуждестранната намеса в изборния процес и

уязвимостта към дезинформация, нагласите към речта на омразата и политиките за ромска интеграция.

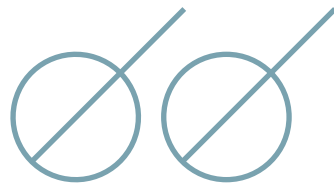
Като част от усилията за гарантиране на дългосрочното си устойчиво развитие ИООС продължи да предоставя консултантски услуги в рамките на своята стопанска дейност. В тази връзка, наред с управлението на Фонд Активни граждани, през годината ИООС беше ангажиран и с изпълнението на по-

ръчки с външни възложители предимно в сферата на образованието, включително такива, свързани с актуализирането на **Рейтинговата система на висшите училища в България** и на Националната карта на висшето образование в Република България за 2024 г.

Георги Стойчев
Изпълнителен директор
Фондация „Институт „Отворено общество – София“

I. Приходи

Общият размер на приходите през 2024 г. възлиза на 793 хил. евро срещу 1,521 млн. евро през 2023 г. и 638 хил. евро през 2022 г.

Приходи от безвъзмездно финансиране

Приходите от безвъзмездно финансиране през 2024 г. възлизат на 345 хил. евро, срещу 1,111 млн. евро през 2023 г. и 354 хил. евро през 2022 г. Динамиката в размера на признатите приходи е свързана с разпределението по периоди на договорирането на грантове (признаване на приходите) и финалното отчитане на бенефициентите (редукция на база на неотчетени от тях части от договорените бюджети) по схеми, управлявани от Фондацията.

През 2024 г. по Програма „Фонд Активни граждани“ (Active Citizens Fund), финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014–2021, е отчетен нетен резултат от минус 71 хил. евро. Той се дължи на редукция на признатите приходи по грантовата схема при приемане на финални отчети на финансираните проекти в размер на 160 хил. евро, която надвишава постъпленията от останалите програмни дейности (89 хил. евро).

За сравнение през 2023 г. нетният приход възлиза на 138 хил. евро (при редукция на признатите приходи по грантовата схема в размер на 62 хил. евро и 200 хил. евро разходи по останалите програмни дейности). През 2022 г. приходите възлизат на 313 хил. евро, от които 290 хил. евро по грантовата схема и 23 хил. евро по останалите програмни дейности.

Размерът на приходите за 2024 г. по проекти, координирани от ИООС и подкрепени от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA), възлиза на 171 хил. евро. В това число влизат 148 хил. евро по проект „Права и ценности“ (ProEUvaluesBG) и 23 хил. евро по проект „Медийна устойчивост“ (Media Resilience). За сравнение през 2023 г. приходите възлизат на 885 хил. евро по проект „Права и ценности“.

Размерът на признатите приходи за 2024 г. от мрежата фондации „Отворено общество“ (OSFs) е 228 хил. евро спрямо 72 хил. евро през 2023 г. и 31 хил. евро през 2022 г.

През 2024 г. са реализирани програмни дейности, финансирани от други донори, в размер на 17 хил. евро срещу 16 хил. евро през 2023 г. и 10 хил. евро през 2022 г.

През 2024 г. са реализирани приходи от лехви в размер на 31 хил. евро спрямо 21 хил. евро приходи от нестопанска дейност през 2023 г.

Стопанска дейност

През 2024 г. ИООС е реализирал приходи от стопанска дейност в размер на 417 хил. евро от следните дейности:

Управлението на Фонд Активни граждани по ФМ на ЕИП: 192 хил. евро

Дейности, възложени от Министерство на образованието: 135 хил. евро

Изследователски проекти: 88 хил. евро

Други дейности: 2 хил. евро

За сравнение през 2023 г. са реализирани приходи в размер на 389 хил. евро, а през 2022 г. — 284 хил. евро.

Резултати от дейността

През 2024 г. размерът на разходите надхвърля този на приходите със 179 хил. евро, като отрицателният резултат се покрива от финансовите резерви на ИООС. За сравнение през 2023 г. отрицателният резултат от дейността, покрит от финансовите резерви, възлиза на 251 хил. евро, а през 2022 г. — на 394 хил. евро.

Нетни активи

В края на 2024 г. нетните активи на ИООС възлизат на 5,893 млн. евро срещу 6,072 млн. евро през 2023 г. и 6,323 млн. евро през 2022 г. Намаленията отразяват отрицателния резултат от дейността на Фонда-

цията през съответната година. В нетните активи на Фондацията към 31 декември 2024 г. са включени сгради и терени на стойност 282 хил. евро, както и инвестиции в дъщерни дружества на стойност 652 хил. евро.

II. Разходи

През 2024 г. общият размер на разходите възлиза на 972 хил. евро, срещу 1,772 млн. евро през 2023 г. и 1,032 млн. евро през 2022 г.

Програмни разходи

Обемът на програмните разходи през 2024 г. възлиза общо на 440 хил. евро. В това число се включват:

- разходи през текущия период в размер на 608 хил. евро и
- редукция от 168 хил. евро (корекция на безвъзмездна помощ към бенефициенти при получаване на финални финансови отчети).

За сравнение през 2023 г. програмните разходи възлизат на 1,266 млн. евро, включително:

- разходи през текущия период в размер на 1,391 млн. евро и
- редукция на безвъзмездна помощ в размер на 125 хил. евро.

През 2022 г. обемът на програмните разходи е 546 хил. евро.

Размер на програмните разходи през периода 2020–2024 г. по програмни области в хиляди евро:

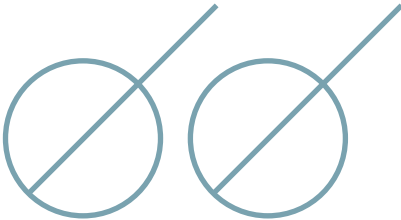
Програмна област	2024	2023	2022	2021	2020
Фонд Активни граждани	-71	138	313	3240	408
Европейски политики	176	79	67	463	95
Управление и публични политики	63	48	63	60	19
Обществен дебат	59	52	69	50	30
Правна програма	196	933	24	24	34
Рома	17	16	10	49	90
Общо	440	1266	546	3886	676

Подкрепени проекти

През 2024 г. са финансирани общо 23 проекта, от които 8 са на външни организации, а 15 са реализирани от Институт „Отворено общество – София“.

Програмна област	Проекти	Проекти на	
	Общо	Организации	ИООС
Фонд Активни граждани	7	3	4
Управление и публични политики	2		2
Европейски политики	5	4	1
Правна програма	2	1	1
Обществен дебат	4		4
Рома	2		2
Общо	23	8	15

През 2024 г. Фондацията е подкрепила от собствения си резерв програмни разходи на обща стойност 95 хил. евро срещу 155 хил. евро през 2023 г. и 192 хил. евро през 2022 г.

За сравнение през 2023 г. са финансирани общо 46 проекта, от които 35 са на външни организации и 11 са реализирани от Институт „Отворено общество – София“.

През 2022 г. са подкрепени общо 31 проекта, от които 14 са на организации и 17 са реализирани от ИООС.

Административните разходи през 2024 г. възлизат на 115 хил. евро срещу 117 хил. евро през 2023 г. и 202 хил. евро през 2022 г.

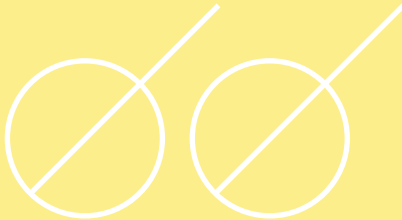
Размерът на разходите за стопанска дейност през 2024 г. възлиза на 417 хил. евро срещу 389 хил. евро през 2023 г. и 284 хил. евро през 2022 г.

През 2024 г. в ИООС са ангажирани 18 души, като към 31 декември 2024 г. списъчният състав е 17 души.

III. Отчетност и контрол

Финансовата отчетност се води в съответствие с българското счетоводно законодателство, Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), както и с утвърдените стандарти и изисквания на донорските организации.

Фондация „Институт „Отворено общество – София“ е регистрирана в обществена полза и ежегодно публикува отчетите за своята дейност. От 2017 г. системата за управление на качеството на Фондацията е сертифицирана по стандарт ISO 9001:2015.

Фонд Активни граждани

по ФМ на ЕИП 2014–2025

Подкрепихме 211 проекта на граждански организации

През 2024 г. Институт „Отворено общество – София“ продължи да изпълнява функциите си на Оператор на Фонда по Програма „Фонд Активни граждани“ България (Active Citizens Fund) по Финансовия механизъм на ЕИП 2014–2021 г. В качеството си на

водеща организация в консорциума заедно с Фондация „Работилница за граждански инициативи“ и Тръст за социална алтернатива.

Общият бюджет на програмата възлизаше на 16,045 млн. евро, предоставени от Норвегия, Исландия и Лихтенщайн. Програмата се изпълняваше в периода 2018–2024 г. и подкрепи общо 211 проекта на граждански организации в България.

Последната година от изпълнението на Програмата беше 2024 г. ИООС активно участваше в мониторинга и проследяването на напредъка по оставащите действащи проекти с особен акцент върху проектите в тематичните приоритети, за които организацията отговаряше:

- Подобряване на демократичната култура и гражданската осведоменост (тематичен приоритет 1);
- Подкрепа за правата на човека (тематичен приоритет 2);
- Повишаване на ангажираността на гражданите с опазването на околната среда и климатичните промени (тематичен приоритет 5).

Дейностите по финализирането на Програмата включваха приемане на окончателни финансови и технически отчети на бенефициентите, контрол и верификация на отчетените резултати, дистанционни и на място мониторингови проверки, както и административна подкрепа на организациите по изпълнението на проектите. През цялата 2024 г. екипът на ИООС продължи да оказва методическа и консултативна подкрепа на бенефициентите — както по линия на отчетността, така и при допълнително възникващи въпроси в процеса на приключване на дейностите.

ИООС успешно приключи и работата си по управлението на Двустранния фонд на Програмата, като

през 2024 г. бяха одобрени и осъществени още три малки двустранни инициативи между български граждански организации с партньори от Норвегия. През май 2024 г. излезе от печат и беше широко разпространен сравнителният доклад [„Компас на гражданската активност: Сравнителен анализ на гражданската активност в България и Норвегия“](#) (на английски език) в съавторство между ИООС и Frivillighet Norge. Докладът анализира институционалното доверие, социалните нагласи, гражданската активност и предизвикателствата пред гражданските организации в двете страни и допринася за укрепването на двустранните отношения, като предлага по-задълбочено разбиране на контекста, в който те се развиват. В анализа за България са ползвани данните от проучванията на ИООС върху динамиката на гражданския сектор и на обществените нагласи по темата, проведени през 2023 г.

Дейности по споделяне на резултати и популяризиране

През 2024 г. акцент в дейността на Програмата беше активното споделяне на постиженията от изпълнените проекти и тяхната публична видимост. Наред с широкото отразяване на резултатите в онлайн канали беше подготвена специална публикация: през юни 2024 г. сборникът **„Граждани на работа“** излезе от печат на български език. Последва издаването му и на английски език, като паралелно с това беше публикувана и онлайн версията на изданието. Сборникът обобщава натрупания опит в рамките на Програмата и включва представяне на над 40 реализирани инициативи и 34 интервюта с представители на подкрепени по Програмата организации. Изданието съчетава лични разкази за мотивацията и предизвикателствата пред гражданския активизъм с богато визуално съдържание и дигитални ресурси, достъпни чрез QR кодове.

Кулминация на програмния цикъл беше **Заклучителната конференция на Фонда**, проведена в София в началото на юли 2024 г. В събитието участваха над 150 представители на бенефициенти, публични институции, представители на други държави – бенефициенти по ФМ на ЕИП, експерти и медии. В специален двустранен панел внимание привлече участието на Норвежката група за подкрепа след терористичната атака от 22 юли, начело с Лизбет Ройнеланд (национален коорди-

натор на групата). Посещението на норвежката делегация беше широко отразено в българските медии, включително чрез интервюта за БТВ и БНТ. В дискусиата бяха представени и данни на Институт „Отворено общество“ за динамиката на обществените нагласи към речта на омразата в България през последното десетилетие. Дискусиите по време на заключителното събитие

обхващаха теми като демократично участие, овластяване на уязвими групи, устойчивост на НПО сектора и борбата с дезинформацията. В рамките на културната програма бяха представени изложба с плакати, форум театър представление и паралелно протичащи прожекции на кратки филми и видео съдържание (мини филм фест), създадени от подкрепени по Програмата организации.

Външна независима оценка на Програмата

През втората половина на 2024 г. беше проведена външна независима оценка на Програмата. Основните изводи от нея потвърждават високата ефективност, устойчивост и уместност на Програмата:

- 92% от бенефициентите посочват значително повишен организационен капацитет;
- 88% оценяват високо качеството на постигнатите резултати в сферата на демократичната култура;
- 80% отчитат подобро партньорство с публични и частни организации;
- особено положително е оценено въздействието върху уязвимите групи.

Други инициативи на ИООС в рамките на Фонд Активни граждани България

През 2024 г. продължиха и други ключови инициативи, координирани от ИООС:

- През 2024 г. Институт „Отворено общество – София“ продължи изпълнението на предефинирания проект „Платформа за генериране на проекти“ – Project Generation Facility (PGF), който предоставя експертна консултантска подкрепа на неправителствени организации, работещи в сферата на социалното включване, ромската интеграция и овластяването на уязвими групи. В рамките на PGF през 2024 г.

бяха предоставени консултации и експертна помощ по нови и текущи проектни концепции, насочени към разработване на качествени проектни предложения за финансиране от външни източници. Работата на Платформата през годината продължи да допринася за укрепване на капацитета на НПО за достъп до конкурентно финансиране извън Програмата „Фонд Активни граждани България“. В рамките на периода на изпълнение на PGF (2020–2024 г.), включително и през 2024 г.: бяха подкрепени с експертна консултация над 200 проектни идеи; бяха разработени и подадени общо 115 проектни предложения, като общият размер на привлечените средства за консултираните организации възлезе на почти 13 млн. лв.; дейността обхвана 49 общини в над две трети от административните области на страната и в шестте планови региона на България; в обученията и изграждането на капацитет, организирани в рамките на Платформата, през периода се включиха над 200 представители на НПО, като значителна част от тях са активисти от ромската общност. Дейността на PGF през 2024 г. допринесе за създаване на допълнителен организационен капацитет за кандидатстване по национални и европейски програми, за формиране на работещи партньорства между гражданските организации и публичните институции, както и за стимулиране на устойчиво развитие на ромските общности и други уязвими групи.

- През 2024 г. [Roma Policy Lab](http://romapolicylab.org) (romapolicylab.org) продължи да функционира като платформа за експертен анализ и популяризиране на данни. В рамките

на годината бяха публикувани няколко значими изследвания и анализи, свързани с гражданското участие на младите роми, разпространението на реч на омраза в социалните медии, обществените нагласи към ромската интеграция, както и доверието към полицията сред ромската общност. Чрез тези публикации Roma Policy Lab подкрепи експертния дебат по темите, заложи в приоритетите на Финансовия механизъм на ЕИП/НФМ. Платформата остана активен източник на данни, анализи и добри практики в областта на ромското включване.

- През 18 март 2024 г. Институт „Отворено общество – София“ публикува аналитичния доклад „Динамика на неправителствения сектор в България“. Докладът изследва развитието на гражданските организации в периода 2017–2023 г., базирайки се както на проучване сред самите НПО, проведено през 2023 г., така и на статистически данни от НСИ и на данни от проучвания на общественото мнение на ИООС.

- През 2024 г. ИООС участваше и в допълнителни регионални и двустранни инициативи в рамките на Фонда за регионално сътрудничество и Двустранния фонд. Екипът продължи взаимодействието си със сродни оператори в други страни – бенефициенти на EEA Grants, – обмяна на опит и участие в професионални формати за споделяне на резултати.

Предоставена безвъзмездна помощ за финансиране на двустранни инициативи за сътрудничество със страните донори Исландия, Лихтенщайн, Норвегия

Организация	Партньор	Сума в ево
Сдружение „Дружество Знание“	Prios Kompetanse Norway	8 397 470
Сдружение „Център за независим живот“	AUloba Independent Living Norge SA Norway	9 228 280
Фондация „Екологичен манифест МанЕко“	Community-Based Natural Resource Management Network Norway	7600

Програма „Европейски политики“

През 2024 г. започна седемнадесетата година от членството на България в Европейския съюз. Но страната продължи да среща редица специфични предизвикателства. България имаше и два недовършени проекта за европейска интеграция — пълноправно членство в Шенген и еврозоната. Пред България стои дилемата за бъдещото функциониране на ЕС, в това число „Европа на няколко скорости“ и опасността нашата страна да изостане.

На този фон ролята на Програма „Европейски политики“ е да съдейства за пълноценното интегриране на България в ЕС и за провеждане на информиран обществен дебат за прилагането и формирането на общите европейски политики и за процесите на сближаване в ЕС.

2024

Програмата комбинира изследователски и аналитични подходи с дейности по мониторинг. Чрез „Инициативата за европейски политики“ Програмата установява и развива контакти с изследователски институти и експерти със сходни цели в ЕС и особено в новите страни членки от ЦИЕ, както и в страните от Западните Балкани и другите страни — кандидатки за членство в ЕС.

Основни инициативи през 2024 г.:

Програмата издава **„Индекс за медийна грамотност“** съответно с публикации на български и на английски език (Bye, Bye Birdie: The Challenges of Disinformation — The Media Literacy Index 2023) от 2017 г. насам. *Индексът се отнася до измерване на потенциала за устойчивост към постистина, фалшиви новини и техните последици в редица европейски държави. Докладите, свързани с Индекса, все така бяха ши-*

роко отразявани в България и чужбина. През 2024 г. продължи разпространяването на Индекса с фокус на последното издание от 2023 г. През 2024 г. Индексът за медийна грамотност бе представен на:

- най-голямата конференция по темата в Европа: [European Digital and Media Literacy Conference](#) в Брюксел, която се състоя в периода 27.02. — 01.03.2024 г.;

- работната среща Cluster Meeting on Media Literacy, организирана от European Education and Culture Executive Agency (EACEA), проведена на 06.11.2024 г. в Брюксел;

- годишната конференция Plano Nacional de Leitura (Годишна конференция на Националния план за четене), организирана от правителството на Португалия и Фондация „Калуст Гулбенкян“ в Лисабон на 08.11.2024 г.;

- международната конференция [„Медийна грамотност в условията на война и глобални трансформации“](#), организирана от Украинския институт за медии и комуникации, проведена на 11.11.2024 г. в хибриден формат в Киев в партньорство с DW Akademie.

През юни 2020 г. Програма „Европейски политики“ започна мащабен регионален проект **Local Climate Justice Activism in Central and Eastern Europe („Акмувизъм на местно ниво за климатична справедливост в Централна и Източна Европа“)**, който бе изпълняван и през 2024 г. Инициативата се реализира с подкрепата на Open Society Foundations (OSFs) и в сътрудничество с Open Society European Network (OSEN), като

бе проведен конкурс за проекти на граждански организации, които се стремят да подкрепят включването на все още изключени групи и общности в страните от ЦИЕ в инициативи по темата „климатична справедливост“.

Темата „климатична справедливост“ свързва човешките права, социалната справедливост и общите принципи на равенство с трансформацията на нашите икономики за постигане на устойчивост на околната среда. *Обхванатите страни са България, Хърватия, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Словакия и Словения.* По време на първата фаза на инициативата бяха подкрепени 19 проекта от 10 страни в региона, чието изпълнение започна през 2021 г. и приключи през 2023 г. През 2023 и 2024 г. инициативата бе продължена с изпълнение на проект от страна на ИООС на тема **„Climate Justice in Bulgaria: Energy Poverty and Empowerment of Local Communities in Bulgaria“**, който се изпълняваше до края на 2024 г. Фокусът на проекта беше върху мобилизирането на младежи, предимно от непривилегирани общности и региони на страната, и техния принос за справяне с проблемите на климатичната справедливост. Целта му беше да се подкрепи гражданското участие на младежи от уязвими групи чрез насърчаване на работата в екип и сътрудничеството с техните съученици. За да се постигне тази цел, бяха организирани редица съвместни ини-

циативи. Те събраха млади хора както от уязвими, така и от неуязвими групи, които участваха в съвместни работни срещи и инициативи в общините Сливен и Монтана, включително в партньорство с представители на администрацията на Община Сливен и служители на Младежкия дом в Сливен. Чрез тези дейности участниците имаха възможност да обменят идеи, да развият взаимно разбирателство и да работят колективно за постигането на общи цели, свързани с гражданското участие.

През юни 2023 г. започна дейността по Програма „Аналитични центрове за бъдещето на разширяването на ЕС“. (Think Tanks for the Future of EU Enlargement Program (TFEP)). Програмата стартира на 30 юни 2023 г., като главната ѝ цел е да допринесе за подкрепата и по-нататъшното усъвършенстване на стратегиите за разширяване на ЕС към Западните Балкани, Украйна и Молдова в името на запазването на мира, сигурността и демократичния ред в Съюза, неговите държави членки и европейския континент в променящия се геополитически контекст. В хода на изпълнението към географския обхват на проекта бяха добавени държавите Грузия и Косово, тъй като Грузия получи статут на страна кандидатка, а Косово е потенциален кандидат за членство в ЕС.

Дейностите през 2024 г. включиха: (а) приемане на предложения за инициативи от аналитични центрове от страните кандидатки, разглеждани от международен консултативен съвет, който да служи и като комисия за избор, (б) поддръжка на уебсайта thenextmile.eu като основен комуникационен канал на

проекта за анализи и препоръки относно разширяването на ЕС, както и други свързани с него дейности, (в) активно сътрудничество с четири известни мозъчни тръста в ЕС като „центрове“ на дейност по тези въпроси – DGAP в Берлин, Института „Жак Делор“ в Париж, Института „Клинггендел“ в Хага и „Карнеги Европа“.

Една от най-успешните форми на това сътрудничество бе подкрепата за проучвателни посещения, организирани от четирите европейски организации и ИООС в страни – кандидатки на ЕС, срещи с официални лица, политици и експерти. След посещенията бяха издавани анализи с препоръки за политики по отношение на европейската интеграция на тези страни. През 2024 г. бяха организирани две такива посещения – в Черна гора и в Северна Македония, със съответните доклади:

- ◉ [Montenegro's EU Push: Imminent Opportunities and Challenges](#)

- ◉ [North Macedonia's EU path: Challenges and opportunities in 2025.](#)

Бяха проведени и работни срещи на четирите европейски изследователски института с участието на ИООС в Париж и Хага. Целта бе организиране на тематични дискусии, планиране на дейности и срещи с вземащи решения и експерти в основни страни – членки на ЕС, където са базирани тези организации.

В рамките на Програмата на различни международни форуми бяха създадени множество контакти с граждански организации в Западните Балкани, вклю-

чително по време на [Белградската конференция за сигурност в Сърбия](#) и [ежегодната среща на Берлинския процес в Германия](#).

Програмата също така пое координацията на мрежа от изследователски центрове от България, Полша, Естония, Словакия и Гърция за националните позиции на тези страни относно необходимите институционални промени в ЕС с оглед на предстоящото разширяване, като започна подготовка на доклад за България (OSF Collaborative Research on the EU Reform in the Perspective of Future Enlargements: A Case Study on Bulgaria). ИООС използва своя многогодишен опит и експертиза в управлението на такива програми и през 2024 г. постигна значими резултати, така че да осигури солидна основа за преследване на целите на Програмата през следващите две години и половина.

Други инициативи

През 2024 г. Програма „Европейски политики“ продължи да участва в съвместни събития и телеконференции разговори за разработване на предложения и планове за действие, координация на съвместни инициативи в рамките на неформалната мрежа Open Society European Network (OSEN).

Продължено бе поддържането на интернет платформата „[Индекс на настигането](#)“ (thecatchupindex.eu). Проектът регистрира до каква степен страните членки от Централна и Източна Европа са „настигнали“ старите страни членки по отношение на категориите икономика, качество на живот, демо-

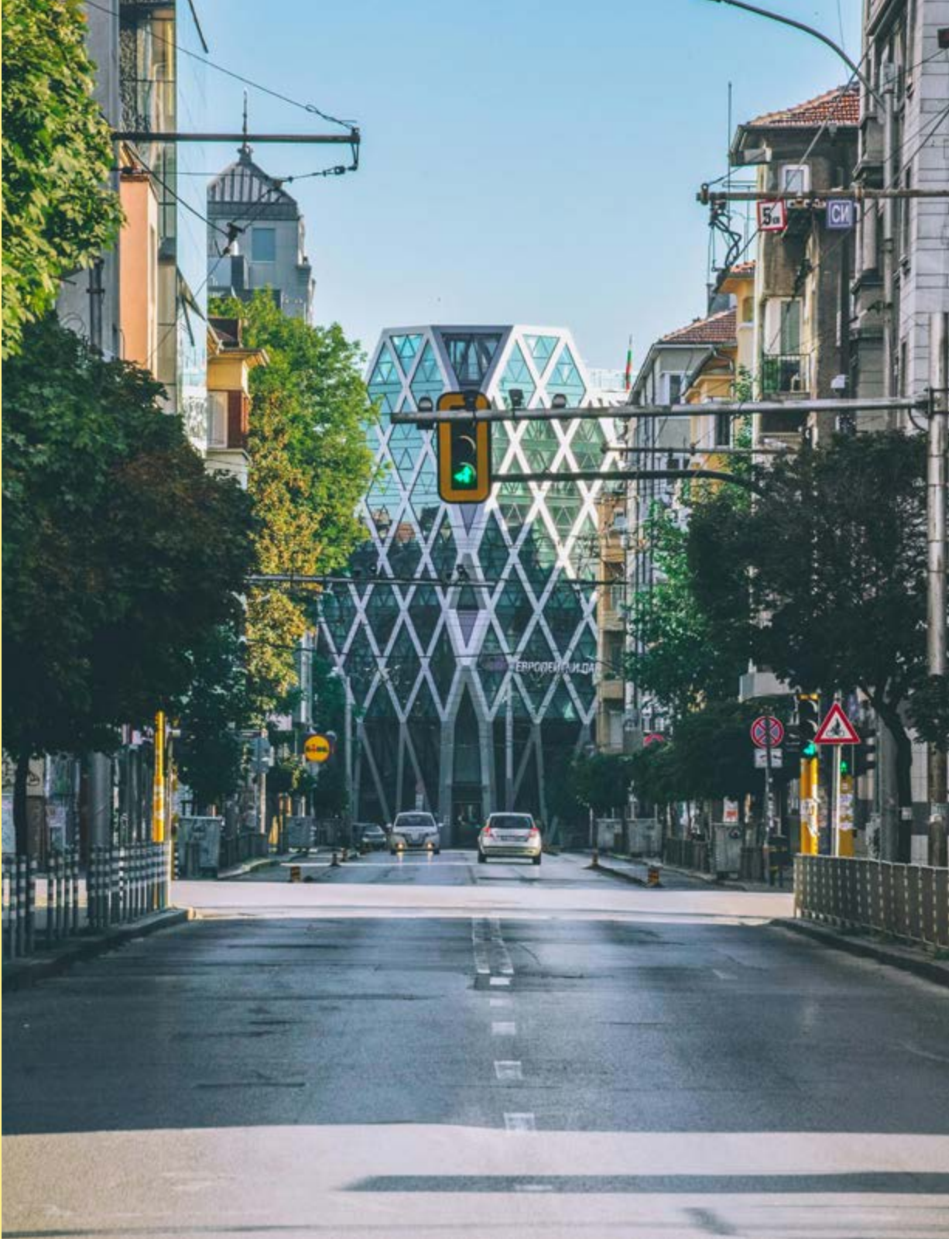
графия и добро управление с данни по 47 базови индикатора за 35 страни, като през 2025 г. е планирано публикуването на следващото издание на индекса.

Подкрепени проекти по Програма „Аналитични центрове за бъдещето на разширяването на ЕС“

Организация	Проект	Сума в ево
The Belgrade Centre for Security Policy	Ensuring Digital and Physical Security and Cyber Resilience for the Promoters of the New Enlargement Round	45 947
Centar za evropske politike (CEP) Belgrade	Altering EU free movement of workers in light of further enlargement: A common interest for the Netherlands and Western Balkans?	15 241
Institute for Democracy “Societas Civilis” (IDSCS) Skopje	Assessing and Advancing North Macedonia’s EU Accession Process	9 052
Institute for Sociopolitical research–Analitico Montenegro	Montenegro Forward: Assessing and Advancing Montenegro’s EU Accession Process	6 860

Снимка на Евгений Грозев: <https://www.pexels.com>

Програма „Управление и публични политики“

Дейности в сферата на политиките за висшето образование

Рейтингова система на висшите училища

Консорциум „ИОО–С“, воден от Институт „Отворено общество – София“, актуализира данните и подготви изданието на [Рейтинговата система на висшите училища в България за 2024 г. \(РСВУ\)](#). Дейностите се изпълняват по договор с Министерството на образованието и науката (МОН).

Системата беше официално представена на 29.10.2024 г. от министъра на образованието и представители на консорциум „ИОО–С“.

Новото издание на българската рейтингова система за първи път публикува данни за реализацията на завършилите по различните образователно-квалификационни степени. Това предоставя допълнителни възможности за ориентиране на кандидат-студентите, включително и на тези, които кандидатстват за магистърски програми след вече придобита степен на висше образование.

Друга новост в системата е включването на индикатори, измерващи дела на студентите „първо поколение“, т.е. студенти, чиито родители нямат висше образование.

Създадената с участието на ИООС рейтингова система е важен инструмент в сферата на висшето образование и намира признание в престижни международни академични издания. Данни от РСВУ се използват в стратегически документи и нормативни актове на правителството, включително при определяне на приема и финансирането на държавните висши училища.

Национална карта на висшето образование

По поръчка на МОН екип на ИООС изготви проекта и актуализира данните на **Националната**

карта на висшето образование в Република България (НКВОРБ) за 2024 г., създадена на базата на разпоредба

в Закона за висшето образование и се актуализира ежегодно с решение на МС. НКВОРБ е инструмент за прозрачно формиране на основани на доказателства национални политики за развитие на профилната и териториалната структура на висшето образование в България.

Други дейности в сферата на висшето образование

През годината по договор със Световната банка ИООС се ангажира с извършването на аналитични дейности, допринасящи за по-доброто разбиране на качеството на предучилищното образование в България.

Снимка на Славейко Сарипалов: <https://www.pexels.com>

Социално приобщаване

До пролетта на 2024 г. екипът на Програмата продължи дейностите за изграждането на капацитет на НПО и за социалната интеграция на уязвими общности чрез изпълнение на инициативата „Платформа за генериране на проекти“ (PGF). Проведени бяха четири обучения по темите „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“, „Осигуряване на проектни ресурси чрез набиране на средства с участието на местни общности – 1“, „Осигуряване на проектни ресурси чрез набиране на средства с участието на местни общности – 2“ и „Модели за ефективна работа с родители и родителско участие“, в които взеха участие приблизително 50 експерти от граждански организации.

През лятото на 2024 г. екипът на Програмата в партньорство с Програма „Рома“ участва в извършването на „Оценка на неравнопоставеността при предоставянето на държавни услуги на ромите и на възможностите за политическо участие на ромските общности в България“, възложена от Националния демократичен институт, САЩ.

Демокрация и гражданско участие

До края на годината изследователският екип на Програмата организира проучване на тема „Младежи 2024“, обхващащо над 4600 юноши и младежи, в рамките на проект „Интеркултурна академия за гражданско участие и толерантност“, изпълняван в партньорство с Център „Амалипе“, с финансовата подкрепа на Посолството на САЩ в България.

„Гражданско участие на младите хора в зеления преход“

През 2024 г. ИООС си партнира с образователни институции и представители на местните администрации в общините Сливен, Кюстендил, Монтана и Мегковец по проект „Гражданско участие на младите хора в зеления преход“, релизиран в рамките на регионалния проект Local Climate Justice Activism in Central and Eastern Europe („Активизъм на местно ниво за климатична справедливост в Централна и Източна Европа“), реализиран с подкрепата на Open Society Foundations (OSFs). Проектът се осъществи съвместно с Програма „Европейски политики“. Бяха реализирани приложно-изследователски дейности в областта на опазването на околната среда и беше насърчено участието на младежи от уязвими групи в зеления преход. Дейностите с младежите включваха теренни проучвания и картографиране на екологични казуси, социологическо изследване за екологичните ценности и нагласите на младежите, младежки застъпнически и екологични кампании, както и обучения за повишаване на екологичната култура и формиране на базисни умения за осъществяване на инициирани миниекологични кампании. Дейностите бяха из-

Снимка на Melvin Matute: <https://www.pexels.com>

пълнени съвместно с образователни институции с висока степен на концентрация на ученици от уязвими групи в Северозападния, Югоизточния и Югозападния регион за планиране.

Ранно учене и ранно детско развитие

През 2024 г. представител на Програмата в качеството си на координационен съветник на подгрупа „Нормативни промени“ към Постоянната междуведомствена работна група за планиране и координиране на политиките за ранно детско развитие участва във финализирането на анализ на данни и политики в областта на ранното детско развитие, здравеопазването и храненето, ранното учене и образование, социалната защита и подкрепата на родителството, сигурността и безопасността на детето и ранната детска интервенция, както и в други дейности.

През месец октомври 2024 г. представители на Програмата взеха участие с изказване в уводната пленарна сесия и в подготовката и модерирането на панел на тема **„Визия за децата — заедно с децата“** в рамките на международна конференция за ранно детско развитие под наслов „It takes an Early Childhood Ecosystem, for All Young Children to Thrive“ („За благоденствието на всички деца е нужна цяла екосистема за ранно детско развитие“), организирана от Международната асоциация „Стъпка по стъпка“ (International Step by Step Association — ISSA) и Фондация „Тръст за социална алтернатива“ (TCA).

Проучване на нагласите към чуждестранна намеса в изборите

В края на 2024 г. чрез национално представително проучване ИООС събра данни за **обществените възприятия за чуждестранно влияние в българските избори**. Теренната работа беше извършена от „Алфа Рисърч“ въз основа на методология, разработена от Боян Захариев от Институт „Отворено общество — София“ и Николай Маринов от Университета в Гьотеборг, които са автори на анализ на резултатите, публикуван през 2025 г. Изследването оценява възприятията на българските избиратели за хипотетична намеса от страна на Европейския съюз (ЕС) и Русия в демократичния процес.

Дейности в сферата на училищното образование

През 2024 г. експертите на ИООС продължиха работата си като членове на **Комисията за иновативните училища към МОН**, създадена по реда на чл. 73, ал. 1 от ЗПУО.

През пролетта на 2024 г. експертен екип на ИООС по договор с Центъра за развитие на човешките ресурси участва в разработването на **националния доклад за междинна оценка на Програма „Еразъм+“**, както и в подготовката на българския национален доклад за изпълнението на Програмата на ЕС „Европейски корпус за солидарност“ (ЕКС), който държавите членки представят на ЕК и който показва реализирането и въздействието

на Програма „Еразъм+“ на съответните територии в съответствие с член 21, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/888 от 20 май 2021 г. Докладът анализира резултатите от ЕКС от стартирането на Програмата през 2018 г. до края на 2023 г.

През годината ИООС се ангажира и с аналитични дейности за проследяване на реализацията на завършените средно образование в България.

През 2024 г. ИООС участва редовно в пленарни заседания и работни групи на неформалната организация **„Образователна общност“**, обединяваща неправителствени организации и експерти в областта на образователните политики и реформи. Финализиран бе проект на Визия за цялостна реформа на предучилищното и училищното образование в България, основана на научнообосновани цели и принципи на съвременното образование и в съответствие с потребностите на училищните общности и на изискванията на обществото и икономиката. Създаването на проекта бе координирано от представителя на ИООС в неформалната образователна общност и може да послужи за разработване на концепция за очаквани законови промени в областта на ранното детско развитие.

От есента на 2024 г. със заповед РД09-4549/17.12.2024 г. на министъра на образованието представител на Програмата е определен за член на Работната група по проект REFORM/IM2024/011 **„Повишаване на качеството на образованието и грижи-**

те в ранна детска възраст чрез засилване на управлението, мониторинга и оценката“, изпълняван от МОН в сътрудничество с Генерална дирекция „Подкрепа на структурните реформи“ на Европейската комисия и УНИЦЕФ и финансиран от Европейския съюз чрез Инструмента за техническа подкрепа. Планира се през следващите две години в рамките на проекта да бъде разработена методология за анализ на текущото състояние на системите за управление на качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст и мониторинга и оценката в България.

През месец август 2024 г. представител на ИООС взе участие в изработването на обща позиция на повече от 20 граждански организации, представляващи над 150 организации в цялата страна, в защита на българското учителство и срещу внесения на 8.08.2024 г. от група народни представители Законопроект за допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) със сигнатура 50-454-01-73, който предлага въвеждането на санкции, включително лишаване от право на упражняване на професия или дейност, при нарушаване на новоприетите разпоредби на чл. 11 от ЗПУО.

Програма „Рома“

Чрез Програма „Рома“ и други свои програми ИООС работи за насърчване на равноправното и за пълноценно включване и участие на ромите в българското общество с акцент върху образователната интеграция, подобряване на заетостта, както и върху противодействието на дискриминацията и езика на омразата и повишаването на информираността за ползите от ефективния интеграционен процес за цялото общество. През годината продължи сътрудничеството на Програмата с други програми на ИООС при провеждането на количествени и качествени проучвания и разработването на аналитични доклади и оценки по теми и проблеми, свързани с политиките за интеграция на ромите в областта на образованието, заетостта, десегрегацията и антидискриминацията и гражданското участие и овластяването на младежи, включително от уязвими групи.

Равенство, приобщаване и участие на ромите

През 2024 г. ИООС участва активно в реализирането на втората фаза на проект „Интеркултурна академия за гражданско участие и толерантност“,

изпълняван в партньорство с Център „Амалипе“, с финансовата подкрепа на Посолството на САЩ в България. Инициативата получи възможност за наградване след получената висока оценка от донора за дейностите и резултатите, осъществени през предходните две години. През есента и зимата на 2024 г. съвместно с изследователския екип на Програма „Управление и публични политики“ бе подготвено и проведено онлайн социологическо проучване сред юноши и младежи с фокус върху гражданските ценности, умения, компетентности, нагласи, както и върху реални практики на гражданско участие на учениците в гимназиален етап.

През 2024 г. ИООС продължи участието си в международната инициатива IFLIRI (the Bulgarian Informal Forum for Learning & Innovation for Roma Inclusion) с участие в две тематични дискусии, посветени на подобрения в нормативната база, стратегическите политики и програмите инструменти за подобряване на жилищните условия на ромите. В рамките на първата дискусия, проведена през месец юни, бяха обсъдени възможности за адаптиране в България на добри международни практики за осигуряване на достъп до жилища за уязвими групи, а през месец юли отправна точка за дискусиите в

общността на IFLIRI бе правният анализ на инициативата „Ромакт“ на Съвета на Европа на законодателство, което може да регламентира социалната жилищна политика.

И през 2024 г. представители на Програмата взеха участие в разнообразни публични събития, посветени на предизвикателствата пред интеграцията на ромите в различни области на общественото развитие, сред които: Международна научно-практическа конференция на тема: **„Образователно и социално включване на уязвими групи – успешни европейски модели“**, организирана от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства през месец март; кръгла маса на тема **„Борба с неравенствата и бедността. Политики в областта на образованието и равенството между половете“**, организирана от Министерския съвет през месец юни; дискусия за прилагането на стратегическата рамка на ЕС за ромите с участието на представители на Постоянната група за включване на ромите към Европейския икономически и социален комитет на Европейския съюз през месец юни; дискусия под надслов **„Ромските деца и институционалната грижа“**, организирана от СНЦ „Инициатива за равни възможности“ през месец октомври и онлайн дискусия за резултатите от проучването на Тръста за социална алтернатива „Пътят на българското средно образование – с различна (не)проходимост за всеки ученик и семейството му“ през месец декември и гр.

През месец май 2024 г. ИООС предостави дарение от видеоплейъри на националната кабелна телевизия „Романи як“.

Инициативи в сътрудничество с други програми на ИООС

През зимата и пролетта на 2024 г. бе осъществена заключителната фаза на инициативата „Платформа за генериране на проекти“ (PGF), която включваше провеждане на обучения за подготовка на проекти, насочени към ефективна интеграция на ромите в областта на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт, и прилагането на модели за ефективна работа с родители и родителско участие. В градовете Велико Търново и Стара Загора бяха проведени обучения на представители на ромски НПО и на НПО, работещи в областта на равноправната интеграция на ромите по темата „Осигуряване на проектни ресурси чрез набиране на средства с участието на местни общности“. В периода 2020–2024 г. по Платформата за генериране на проекти бе предоставена консултантска подкрепа за екипи на 143 проектни инициативи на НПО, а внесените за финансиране проектни предложения, подкрепени в рамките на инициативата, са 115, 47 от които са били одобрени за финансиране на обща стойност 12 804 219 млн. лв., или 6 546 693 млн. евро. Тези резултати означават, че минималният проектен показател за генериране на финансови средства от 2 млн. евро е надхвърлен повече от три пъти.

В партньорство с екипа на Програма „Управление и публични политики“ през лятото на 2024 г. бяха разработени методология и инструментариум за извършването на „Оценка на неравнопоставеността при предоставянето на държавни услуги на ромите

и на възможностите за политическо участие на ромските общности в България“, възложена от Националния демократичен институт, САЩ. Оценката бе осъществена въз основа на данни от провеждане на теренното проучване в 8 общини, което включваше организиране на 13 групови дискусии с активисти и граждани и повече от 20 дълбочинни интервюта с ромски активисти и общественици, политици, експерти от международни организации и администратори, заемали ключови позиции, свързани с политиката за приобщаване на ромите в България.

В началото на 2024 г. докладът „Обществени нагласи към политиките за ромска интеграция през 2023 г.“ бе публикуван на сайта на инициативата Roma Policy Lab, изпълнявана по Фонд Активни граждани България в партньорство с Националното координационно звено към Министерския съвет, Фондация „Работилница за граждански инициативи“ и Тръст за социална алтернатива – romapolicylab.org. През месец февруари експерт на Програмата бе основен лектор в среща-дискусия с екипа на Тръст за социална алтернатива, на която представи основни изводи от доклада и препоръки за политиките на пълноправно включване на ромите. В края на годината в платформата Roma Policy Lab бе публикуван последният доклад от поредицата изследвания на ИООС за речта на омразата, съдържащ резултатите от национално представително проучване на общественото мнение, проведено през 2023 г., както и сравними резултати от предходни изследвания по темата, осъществени съответно през 2013, 2014, 2016 и 2018 г.

Правна програма

През 2024 г. в рамките на Правната програма продължи изпълнението на стартирания през 2023 г. проект „Укрепване ролята на гражданските организации в България за защита и насърчаване на основните европейски права и ценности“ („Права и ценности“/ProEUvaluesBG), съфинансиран по Програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV) на Европейската комисия. Проектът се изпълнява от Институт „Отворено общество – София“ в партньорство с Фондация „Работилница за граждански инициативи“ и Европейската служба за гражданско действие – Брюксел (ECAS) и ще продължи до 30 април 2026 г. Той се осъществява с финансовата подкрепа на Европейския съюз чрез Програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV), в размер на 2 570 299 евро, представляващи 90% от общия бюджет на проекта. Финансиращата институция е Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Членовете на консорциума съфинансират изпълнението на проекта със средства в размер на 258 588 евро, което съставлява останалите 10% от неговата обща стойност.

ИООС като водещ партньор по проекта, успеш-

но изпълняваше функциите си по общото управление, както и по управлението на Фонд „Действие“. В рамките на Фонда през 2024 г. започна изпълнението на една инициатива от общо 16, договорирани през 2023 г., на обща стойност 800 000 евро. Подкрепените инициативи продължиха успешно своето изпълнение и допринасят за постигането на основните цели на Правната програма. Те са насочени към: повишаване на осведомеността относно правата и ценностите; укрепване на защитата и насърчаването на ценностите на ЕС, включително зачитането на върховенството на закона; подкрепа на диалога, прозрачността и доброто управление.

Проект „Укрепване ролята на гражданските организации в България за защита и насърчаване на основните европейски права и ценности“ („Права и ценности“) – подкренени инициативи по Фонд „Действие“, управляван и съфинансиран от ИООС:

Организация	Партньор	Сума в евро
Фондация „Инфоспейс“	Властта на светло: медияен мониторинг в подкрепа на европейските права и ценности	54 000

В края на 2024 г. Фондация „Институт „Отворено общество – София“ в качеството си на водещ партньор сключи договор с ЕАСЕА за изпълнение на проект [„Партньорство между организациите на гражданското общество за въздействие върху правата и ценностите“ \(ПАКТ\)](#). Проектът ще се изпълнява от ИООС в партньорство с Фондация „Работилница за граждански инициативи“ и Европейската служба за гражданско действие – Брюксел (ECAS) и е съфинансиран по Програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV) на Европейската комисия с 4 264 112.97 евро, равняващи се на 90% от бюджета на проекта. Изпълнението на ПАКТ започва на 1 януари 2025 г. и се предвижда да продължи до 31 декември 2028 г.

През 2024 г. Институт „Отворено общество – София“ съфинансира участие на отбора на СУ „Св. Климент Охридски“ в **състезанието по международно публично право Phillip C. Jessup** във Вашингтон, САЩ. Дарението е в размер на 2000 лева и допълни покриването на разходите на петима студенти и двама ментори.

Програма „Обществен дебат“

През месец септември 2024 г. Институт „Отворено общество – София“ в партньорство с Фондация „ПроМедиа“ и базираната в Брюксел международна асоциация European Citizens Action Service започна изпълнението на проект [„Устойчиви медии: Подкрепа за качествена журналистика“ \(Media Resilience: Nurturing Quality News Journalism\)](#). Общият бюджет на проекта възлиза на 2 222 000 евро, като 90% от тази сума представлява съфинансиране от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (ЕАСЕА) в рамките на Програма „Творческа Европа“ на ЕС (CREA). Основната цел на проекта е да подкрепи свободата, разнообразието и плурализма на новинарските медии, като насърчи качествена журналистика, която достига до най-уязвимите към дезинформация групи в обществото. Проектът се осъществява в 5 държави от ЕС – България, Хърватия, Гърция, Унгария и Словения. Очаква се да бъдат подкрепени около 30 медийни организации, всяка с финансиране до 60 000 евро. Мини-

мум 10% от средствата за финансиране на медийни организации в рамките на проекта ще бъдат насочени към подкрепа на разследваща журналистика, а минимум 30% – за местни и регионални медии, работещи по ключови за демокрацията теми. Това се случва на фона на нарастващи предизвикателства пред страните от ЕС, свързани със свободата на медиите, качеството на демокрацията и устойчивостта срещу дезинформацията. Проектът е с продължителност две години. През 2025 г. предстои да бъде обявен отворен конкурс за проектни предложения.

През 2024 г. Институт „Отворено общество – София“ съфинансира **научноизследователски проект за анализ на онлайн отразяването на изборите за Европейски парламент през 2024 г.** Целта на изследването беше да установи дали въз основа на информацията в рамките на предизборната кампания българските граждани могат да вземат информирано решение за участието си в изборите на 9 юни 2024 г. Резултат от проекта е изданието „Анализ на медийното отразяване онлайн на изборите за Европейски парла-

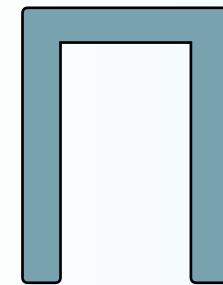

мент през 2024 г.". Проведените избори бяха ключови за участието на българските граждани в процеса на вземане на решения в ЕС и в упражняването на правото на глас. В този контекст предоставената подкрепа беше навременна и напълно съответстваше на приоритетите на Програма „Обществен дебат“. Съфинансирането възлезе на 5000 евро.

През ноември 2024 г. Институт „Отворено общество – София“ стартира изпълнението на проект **„Проучване на нагласите към манипулиране и намеса в изборите“**, финансиран със собствени средства в размер на 6720 евро. Проектът предвижда проучване на обществените нагласи към различни форми на изборна намеса с акцент върху подозренията за външна намеса и реакциите на избирателите спрямо подобни действия. Омнибусното теренно проучване е възложено на агенция „Алфа Рисърч“. Резултатите от изследването бяха представени в кратък аналитичен доклад на български и английски език в началото на 2025 г. Инициативата се осъществява в партньорство с Програма „Управление и публични политики“.

В края на 2024 г. Програма „Обществен дебат“ финансира публикуването на електронното издание **„Обществени нагласи спрямо речта на омразата в България през 2023 г.“**. Изработването на доклада, включително национално представително изследване на общественото мнение, проведено по поръчка на Институт „Отворено общество – София“ от агенция „Тренд“, е осъществено с подкрепата на Фонд Активни граждани България.

Подготовка на проекти

рез 2024 г. звеното за подготовка на проекти работи по координирането, подготовката и подаването на няколко проектни предложения, включително в сътрудничество с международни партньори.

В резултат от дейността на звеното в сътрудничество с останалите програми на ИООС бяха осъществени серия от успешни кандидатствания пред донорски програми, включително с проектите:

- **„Медийна устойчивост: подкрепа за независимата новинарска журналистика“** по Програма „Творческа Европа“;

- **„Партньорство между организациите на гражданското общество за въздействие върху правата и ценностите“ (ПАКТ)** по Програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV) на Европейската комисия.

Подготовка на доклада:
Георги Стойчев, изпълнителен директор,
екип на ИООС

Графичен дизайн:
Елица Маркова, ИООС

За връзка с нас:

София 1000, ул. Солунска 56

(+359 2) 930 66 19

info@osi.bg

osis.bg

facebook.com/osis.bg

Youtube: [@opensocietyinstitutesofia2013](https://www.youtube.com/@opensocietyinstitutesofia2013)

linkedin.com/company/open-society-institute-sofia/

Годишен доклад за 2024 г.